

TOESPRAAK VAN DE PREEKSTOEL TE HERENTALS

Wat gij aan de minste van de mijnen hebt gedaan, hebt ge aan Mij gedaan (Mt.25)

Beste mensen,

Het geeft toch een goed gevoel nog eens op een kansel te staan, die wat hoger, boven de mensen staat. Dan kun je zo naar beneden kijken, eens met het vingertje zwaaien, de mensen 'mores' leren, de zeden leren, die ze zo hard nodig hebben. Misschien zijn er wel mensen, die met weemoed aan die tijd denken, dat het volk dat vingertje 'nodig' had. Wel, dat gevoel van boven de mensen staan, bevordert ook die houding: we zullen het ze eens goed aanzeggen!

Goed, ons onderwerp.

Als je nu de wereld eens rondkijkt en de brandhaarden ziet, de conflictgebieden, de dode mensen die neervallen, dan vraag je je toch af: waar is de naastenliefde gebleven? Welke belangen spelen er bij vele mensen, dat ze de ander niet meer zien staan?

Ik herinner me nog goed op de Lagere School in Boechout, de School met de Bijbel, dat wij die reflex ook niet hadden:

- Als iemand niet meekon met een spelletje, dat was een sukkel; daar lette je nauwelijks op. Hardlopen, schaken, katteke ... wie was de beste!
- Hoe werden wij flink en groot? We moesten vooruit. Intellect was het dat telde. We vonden dat iemand die niet lezen of schrijven kon, eigenlijk 'stom' was. Dan moest die maar blijven zitten. Soms keken we met enig mededogen naar die bijlessen die aan deze vrienden van ons gegeven werden, maar dat was maar voor korte tijd.

Na de tweede wereldoorlog was er een klimaat van: we moeten vooruit, ieder voor zich, zo ver hij kan geraken.

Wat zegt dat nu van mijn geloof. Ik moest daarbij aan het eerste verhaal uit de bijbel over de 2 broers denken: Kaïn en Abel. DE oudste slaat de jongste dood. We zijn nog maar net gestart met de verhalen uit de bijbel – Genesis, in het begin – of we krijgen dit verhaal als eerste te horen. Het is gelijk MIS. De macht van de sterkste, de eerste, de oudste doet het. Die slaat, die wint het!

Weet u eigenlijk wat er achter dit verhaal zit? De naam van de jongste, Abel. Weet u wat dat betekent? Abel betekent 'lucht', 'damp'. Je zult zo maar heten: meneer 'lucht', madam 'niks'. Gij zijt 'niks' voor mij, gij zijt 'lucht'.

Maar is het eigenlijk niet zo? Zo heten toch veel mensen? Gij betekent 'niks' voor mij. Gij, gij zijt 'lucht', ik zie u niet, ik moet u niet horen ... Je zult zomaar heten, en zo behandeld worden!

Je hebt 2 groepen in deze wereld: de eersten, de belangrijkste, degenen die het gemaakt hebben, de 1% zoals de Occupy-beweging ze noemde én de mensen die lucht zijn, die niet tellen in de maatschappij. De losers, niks zijn ze waard.

Dit is de werkelijkheid in deze wereld. Je hebt de Kaïns én de Abels. Die twee groepen. En is er contact met elkaar? Neen, eigenlijk niet. Ja, om ze te gebruiken die Abels. Je kijkt van bovenaf naar die mensen en je zoekt of er nog een paar bruikbaar zijn. Maar anders ... Geen

echt contact, menselijk zeker niet gelijkwaardig. Je voelt je de meerdere. Zoals veel mensen zich de meerdere al voelen van hun werkvrouw. U kent misschien dat gesprek tussen twee vrouwen: Cho, die werkvrouw van bij ons ... kuisen? Denkt ge nu dat die dat echt kan? Ge ziet altijd nog stof liggen onder bepaalde kasten. En ik heb er al zo gezegd!!

Ja, die van ons is ook een speciale hé. En die houdt haar hoofddoek nog om hé. IK vind dat toch maar niks ...

Zo gebeuren die dingen tussen de Kains en de Abels. Het Bijbels verhaal vertelt nu dat ze allebei een offer gaan brengen aan God. Ja? Een offer? Geloofst Kaïn dan in God? Is hij zo met zijn geloof bezig? Natuurlijk! Je bent wel groot en sterk en den eerste, maar dat is dankzij God. Die heeft 'm grootgemaakt. Die moet je dus ook af en toe eens een offerke brengen! 'In God we trust', natuurlijk. Nog sterker: deze God is 'Gott mit uns', nietwaar? Allemaal: de Belgen met Belgisch Congo, de Nederlanders, Fransen Vlamingen die naar Zuid-Afrika gingen en daar dapper het apartheidssysteem hebben ingesteld dankzij God: God, dank u dat u ons dit land hebt gegeven!

Dus, Kain en Abel brengen een offer. De hamvraag is nu: naar wie kijkt God? Naar de eerstgeborene Kain, of naar de geringste Abel. Jawel, Hij kijkt eenzijdig naar meneer Lucht, Abel. Niet dat Hij iets heeft tegen Kaïn, de eerste de grootste. Neen, Hij léért Kaïn eens kijken, niet naar zichzelf, niet naar zijn eigen groepje van 1%, maar naar broertje, zijn zwakke broer.

Maar de reactie van Kaïn is niet van de poes: waarom kijkt mijn God niet eerst naar mij? Heb ik soms iets verkeerd gedaan? Iedereen kijkt toch eerst naar mij?

Ja? Zegt God. Er wordt al genoeg naar u gekeken. Ik kijk anders dan u. En misschien, als jullie met tweeën een offer brengt is het de gelegenheid om ook eens anders te kijken: kijk toch eens mee met Mij naar uw kleinere broeder, en naar die minste broeders, en naar die niksmensen, die zoveel lucht zijn in deze maatschappij. Kaïn, kijkt nu zo eens mee met Mij?! Moet je zo de wereld niet bekijken: te beginnen bij die minste!?

En Kaïn? Zijn aangezicht viel, staat er. Letterlijk. Hij ziet niet meer naar ons. In 't Antwerps zeggen we: *hij trekt zo'n bef!* Je ziet het aan zijn gezicht hoe boos hij is. Hij kijkt u niet meer aan, God en mens niet. Hebt u dat al eens meegemaakt met iemand. Je komt ergens binnen, en iemand draait zijn gezicht weg, en zal geen hand geven ... moeilijk en erg. Dat is zijn aangezicht viel. Hij moet er niet van weten, van God ook niet meer. Hij dacht God in zijne pocket te hebben, maar dat is niet zo.

God kiest partij, niet tégen, maar voor iemand. God is niet neutraal. Hij kijkt eerst naar de minste, de slaaf, degene die nergens mag zijn. In die tijd van de Bijbel was er veel slavernij, wel meer dan 80%, maar er was geen één maatschappij, geen één godsdienst die zich het lot van slaven aantrok. Wel de God van de Bijbel, de God van bevrijding, te beginnen bij de laagste. Dat is wat God ons leert: heel uitnodigend: kijk toch mee met Mij en leer u zo te ontfermen over mensen die ge anders niet ziet!

Neen, is het antwoord van deze wereld. Keihard. Bij klein en bij groot wordt dat zo gepraktiseerd:

- bij de peuter of kleuter: da's mijn speelgoed
- in de schoolklas: ik ben de beste
- in de maatschappij: wie 'maakt' het in onze maatschappij? Wat de sociale woningen betreft: er zijn al meer dan 100.000 wachtenden voor u. Wie kijkt ernaar?

- Er zijn meer dan 2,5 miljoen vluchtelingen uit Syrië alleen. Wij in België willen er maar een paar opvangen: 75. Geen één meer!

Wat betekent het evangelie dan nog?

Dat is eigenlijk een goede vraag: wat is 'evangelie'. Wij denken dat is 'goed nieuws', 'goede boodschap', maar het gaat toch verder dan dat.

Weet u, dat woord 'evangelie' komt eigenlijk van de Romeinse keizers: goed nieuws was als een kindje bij de keizer geboren was: evangelie. Of een nieuwe keizer weer aan de macht gebracht: evangelie. Of een huwelijk van zo'n machthebber: evangelie, goed nieuws, een vrije dag. Maar, wat vooral evangelie was dat de Romeinen ten oorlog gingen en een volk in de pan hadden gehakt: evangelie. Dat riep men in de straten van Rome. De Joodse oorlog, waarbij de tempel van Jeruzalem verwoest werd bracht minstens 100.000 doden. In Rome riep men aan het hof: Evangelie!! Zeer goed nieuws, en de generaal die dat werkje had volbracht werd de nieuwe keizer: een evangelisch keizer!

Wel, het oudste en eerste evangelie van onze Bijbel is Marcus. Die heeft die slachting gezien, die heeft de triomftocht in Rome gezien, de euforie, de dankbaarheid aan de goden, en hij heeft toen beslist: ik ga een *tegenevangelie* schrijven, want ik ben het totaal niet eens met de ideologie van de Romeinen. Dat is het recht van de sterkste. Wel, met deze Jezus van Nazareth geloof ik niet in het recht van de sterkste! Daarom mijn tegenevangelie dat ik, om de Romeinen te pesten, ook 'evangelie' ga noemen.

Het evangelie is niet wat de grootmachten aan successen brengen. Dit recht van de sterken zal zich altijd willen manifesteren: de kleinen dwingen en op hen inslaan.

Evangelie is daar waar vanuit die kleine man of vrouw bevrijding wordt gebracht, mensen weer op hun eigen benen gaan staan, de strijd niet opgeven, hoe mensen 'boven u' op u neerkijken en u zo ook behandelen. Als je de Kaïns aan de macht laat, zal het altijd ten koste van de kleinen gaan. Daarom: leer kijken met Gods menselijk ogen, naar de minste, zodat de titel kan waargemaakt worden:

Wat gij aan de minste zusters en broeders van Mij hebt gedaan, hebt ge aan Mij gedaan

Amen. Moge het zo zijn!

Egbert Rooze